

Μεταφυσικαί μελέται.

Ἀρχιδ. Σπ. ΣΓΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Β.

Δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ ἔλεγον, ὅτι οὐδόλως ἴσως ἄσχετος πρὸς τὴν ἰσχυροτάτην ταύτην ἐπίθυσίαν τοῦ ἔσαι ζῆν εἶνε καὶ ἡ μέριμνα τοῦ ἀνθρώπου περὶ ὑστεροφημίας, ἢ φροντίς ὅπως ἐπιβιώσῃ αὐτοῦ ἐν τοῖς μεταγενετέροις ἐπὶ τῆς Γῆς τοῦλάχιστον τὸ ὄνομά του. Ἦτις μέριμνα ἀνεξαργήτως τοῦ θεοῦ ἢ ὄχι αὐτῆς καὶ παρὰ τὰς τόσας περιπετείας τῆς ὑστεροφημίας, περὶ ὧν διέλαβέ ποτε ὁ ἀείμνηστος τοῦ Ἑθνους ἐπιφανῆς ἱστορικός Κ. Παπαρηγόπουλλος ἐν ἰδίᾳ αὐτοῦ σοφῇ διατριβῇ, ὑπῆρξε/καὶ ἀποτελεῖ ἔτι καὶ νῦν σπουδαιότατον καὶ παρὰ πολλοῖς τὸ κύριον κίνητρον τῶν ἐγερθειῶν των, κηρυχθεῖσα μάλιστα — ἐν παρόδῳ εἰρησθῶ — καὶ παρ' ἀνθρώπων οὐδαμῶς ἀμνησθέντων φιλοσοφικῆς σκέψεως ὡς ἐπιβλημένη.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι παρὰ τὸν ἐκ τῆς ἀντικειμενικῆς παρατηρήσεως συναγόμενον κανόνα, καθ' ὃν ὁ ἀνθρώπος, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἦ αὐτῷ πικρὰ ἢ ζωή, προαιρεῖται ταύτην τοῦ θανάτου, ὑπῆρξαν εἰς τὴν μακροαῖωνα τῆς ἀνθρωπότητος βιωτικῆν στάδιοδρομίαν οἱ ποθῆσαντες τὴν ταχυτέραν, ἔκλειψιν των ἀπὸ τοῦ παρόντος κόσμου, οἱ φωνήσαντες «ὦ θάνατε, θάνατε νῦν μ' ἐπίσκεψαι μολὼν» καὶ προαθῆσαντες ἐαυτοὺς εἰς τοῦ ἄδου τὰς ἐρεβώδεις στοάς. Καὶ δὴ οὐχὶ μόνον ἐν σιγμαῖς ψυχικῆς ταραχῆς καὶ ἀναβρασμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν ὥραις ἐσωτερικῆς νηνεμίας, ὅτε πλήρης ἐπεκράτει ἐν αὐτοῖς νηφαλειότης. Πλὴν οὗτοι, ἐλάχιστοι ὄντες ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀπειρομεγέθεις ἀνθρωπίνους μάζας, σταγόνες ἀληθεῖς ἐν τῷ ὠκεανῷ, ἀδυνατοῦσι νὰ συστήσωσιν ἴδιον κανόνα, ἀπλῶς ἀποτελοῦντες τὰς σπανιωτάτας ἐξαιρέσεις τοῦ ἀνωτέρου ἐκτεθέντος. Χαρακτηριστικὸν δὲ τυγχάνει τὸ ὅτι καὶ ἐξ ἐκεῖνων οὔτινες εἶτε καθ' ὑποκειμενικὴν ἀντίληψιν ὑπέβαλον τὸν θάνατον αἰρετώτερον τῆς ζωῆς, εἶτε θεωρίαν ὀλόκληρον διεμόρφωσαν κύρος καθολικὸν θελήσαντες νὰ προσδώσωσιν εἰς ταύτην, ἀβίωτον τὸν βίον ἐκ λόγων πολλαπλῶν διακηρύττουσαν καὶ τὸν θάνατον λυτρώτην ἐξαγγέλλουσαν, λίαν εὐάριθμοι εἶναι οἱ διώξαντες τὴν ταχυτέραν ἔλευσίν του, ἐν ᾧ οἱ πλεῖστοι οὐ μόνον δὲν ἐατολίχισαν τοῖς ὑπ' αὐτῶν διατυπωθεῖσιν ἢ ἀσπαζομένοις δόγμασιν, ἀλλ' ἀντικρὺς τὸναντιον τοσοῦτον εὐχοντὸ στεργῶς τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ζωὴν καὶ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο ταύτην, ὥστε καὶ τὰ μᾶλλον ἐξεζητημένα προφυλακτικὰ μέτρα νὰ λαμβάνωσιν, ἵνα τῆς ζωῆς των ἀδιάκοπον τηρηθῇ τὸ νῆμα.

Καὶ ἤδη ὁμιλήσαντες περὶ τῆς διακαοῦς ἐπίθυσίας τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἀειζωίαν καὶ περὶ τῆς μὴ ἐξοικειώσεώς του πρὸς τὸ γεγονός τοῦ θανάτου παρὰ τὸ ἀναπότρεπτον τούτου διαλαβόντες, περὶ τῆς φρικῆς ὑφ' ἧς καταλαμβάνεται οὗτος καὶ

τοῦ δέους ὑφ' οὗ κυριεύεται ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ θανάτου εἰπόντες, ἴδωμεν νῦν ἐν γραμμαῖς γενικαῖς, πρὸς ὁπαδὸς τοῦ ἐνανθρωπίσαντος Θεοῦ ἀπευθυνόμενοι κατὰ πόσον ἢ ἀνθρωπίνῃ αὐτῇ ψυχικῇ διάθεσις ἀπὸ ἀπόψεως Χριστιανικῆς δικαιοῦται.

Κατηγορητικαί μελέται.

Ἡ ἹΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

(Συγγεία ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πάντες γνωρίζομεν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀποστόλων δὲν ὑπῆρχον τυπογραφεῖα, τὸ σημερινὸ χαρτὶ καὶ ἐν γένει αἱ τόσαι εὐκολίαι ποῦ ἔχομεν σήμερον. Τότε ὁ κόσμος ἔγραφον τὰ βιβλία των ἐπὶ Περγαμηνῶν ἢτοι δερμάτων ζῶων κατεργαζομένων ἐν τῇ Περγάμῳ τῆς Μ. Ἀσίας, ἢ ἐπὶ Διφθερῶν ἢτοι φλοιῶν δένδρων φουμένων παρὰ τὸν Νεῖλον ποταμὸν τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τούτων κατεργαζομένων. Φαντάζεσθε δὲ, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, πόσον ἀκριβὰ θὰ ἐκόστιζον τὰ βιβλία ἐκεῖνα καὶ πόσον δυσκίνητα καὶ ἀνοικονόμητα θὰ ἦσαν, καὶ πόσα θὰ ἐλάμβανον οἱ ἀντιγράφοι τοιαῦτα βιβλία, καὶ πόσον μακρὸς χρόνος πρὸς τοῦτο θ' ἀπαιτεῖτο. Αἱ νομίζετε ὅτι οἱ Ἀπόστολοι οἱ ζῶντες ἐν μέσῳ διωγμῶν ἀπειρῶν καὶ τρομερῶν θὰ ἐκάθηντο νὰ ἔγραφον ἐν λεπτομερείᾳ πᾶσαν τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν ἐφ' ὅσον δὲν ἐγεννᾶτο ζήτημα πρὸς τοῦτο ἢ θὰ εἶχον διαθέσιμον πρὸς τοῦτο χρόνον καὶ ἐκατομύρια χρημάτων; Ὡστε ἰδοὺ καὶ ἄλλος σοβαρὸς λόγος δι' ὃν οἱ Ἀπόστολοι ἠρκοῦντο εἰς τὴν ἄγραφον ἱερὰν παράδοσιν. Ἐκτὸς τούτων ἡ Γραφή ἀφίνει πολλὰ κενὰ, τὰ ὁποῖα ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῶν καὶ ἐξηγηθῶν ἀνευ τοῦ ἀπαραιτήτου ταύτης συμπληρώματος καθ' ἡμᾶς τὸ ὁποῖον καλεῖται Ἱερὰ Παράδοσις. Οἱ Διαμαρτυρόμενοι λέγουσι ὅτι εὐσεβῶς μελετωμένη ἡ Γραφή λυεῖ πᾶσαν ἀπορίαν. Ἀλλὰ τότε πῶς αὐτοὶ δὲν κατέχουν τὴν ἀλήθειαν ἣτις εἶνε βεβαίως μία καὶ ἔχουν ἀποτελέσει μυρίας αἰρέσεις; Βεβαίως ἀφ' οὗ ἀπέρριψαν τὸν χαλινὸν τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ τὸ πάρον τὸν κατήφορον, τὸν ὁποῖον ἐπῆραν. Μᾶς κατηγοροῦν ὅτι ἀκολουθοῦμεν ἀνθρωπίνους παραδόσεις ἀλλ' αὐτοὶ δὲν κάμνουν κἄτι χειρότερον; Αὐτοὶ δὲν ἀκολουθοῦν τὰς παραδόσεις τοῦ τυχόντος ὅστις ἀποσχίζεται καὶ δημιουργεῖ ἰδίαν ἐκκλησίαν καὶ ἰδίαν ἐρμηνείαν δίδει εἰς τὴν Γραφήν; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀκολουθοῦμεν τὰς Παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων, τῶν Ἀποστολικῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ὁμολογουμένως Ἁγίων, οὔτινες συνεκρότησαν τὰς 7 θεοπνεύστας οἰκουμηνικὰς συνόδους. Ὡστε ποῖοι ἐκ τῶν δύο εἴμεθα ἐν ἀταξίᾳ; Ἡμεῖς ἢ ἐκεῖνοι; Τίνα πίστιν δύναμαι νὰ ἔχω εἰς τὴν ἐρμηνείαν τὴν ὁποῖαν δίδει ὁ τυχὸν ἐπὶ σπουδαιότητων τῆς Γραφῆς ζητημάτων; Δὲν εἶνε ἀνόητον νὰ ὑποστηρίξω ὡς οἱ Διαμαρτυρόμενοι, ὅτι ἓνας ἀνθρώπος τῆς σημερινῆς ἐποχῆς ἀντιλαμβάνεται καλλίτερον τὰ πράγματα τῆς Γραφῆς ἢ